

ÎN TRE VODEVIL ȘI PARABOLĂ

ȚARA LUI GUFU de Matei Vișniec •
Regia: Mihai Lungeanu • Scenografia:
Gheorghe Mosorescu.

ÎNSURĂTOARE CU BUCLUC • Adaptare
scenică după Cehov de Victor Ignat •
Regia și scenografia: Victor Ignat.

Scenă din Țara lui Gufi

Un orașel situat la 80 de kilometri de Brăila, Cahul, are din 1987 un teatru "dramatic-muzical" care poartă numele cărturarului B.P.Hasdeu. Acesta a luat ființă din inițiativa și ambiția unui împătimit om de teatru, Victor Ignat, actor, regizor, autor de texte, care într-o bună zi - cum zicea un confrate de la **Viața liberă** din Galați - "a plecat din Chișinău cu întreaga familie, să urmărească o stea", teatrul românesc, pe niște meleaguri cu bogate tradiții culturale, dar lipsite de un asemenea așezământ. În patru ani, colectivul a pregătit nouă spectacole (două pentru copii), primul onorînd, bineînțeles, numele de pe firmă cu o versiune originală a comediei **Trei crai de la răsărit** și însuflețita pledoarie pentru frumusețea limbii române, intitulată **Muntele și valea**. O dramă istorică (**Radu Ștefan Întîiul și ultimul** de A. Busuloc), un Molière (**George Dandin**), Charles Perrault (**Motanul încălțat**), un Tudor Popescu mai puțin cunoscut la noi (**Casa nebunului**), două comedii scurte de Cehov și basmul modern deosebit de frumos și original al lui Matei Vișniec **Țara lui Gufi** sînt cîteva din opțiunile inspirate ale acestui colectiv. Pentru a le prezenta, la sfîrșitul lunii martie, în apropiata Brăilă, pe ultimele două, tînăra echipă a parcurs (din motive ce țin de alt context) 580 km.

Însurătoare cu bucluc reunește, deci, două comedii scurte de Cehov, **Cerere în căsătorie** și **Ursul**, pe un pretext extras din **Căpitan în retragere**. Spectacolul, realizat în regia lui Victor Ignat, ia forma vodelului burlesc, cu accent pe caricaturizarea tuturor convențiilor, inclusiv a celor teatrale. Multiplicare voită a efectelor, a gagurilor, uneori pînă la exagerare; vioi, accesibil, cu umor inspirat, tot uneori. Substituirea, însă, a trăsăturilor de caracter și a anumitor situații cu elemente exterioare, naive, fără motivație în text, amintește de maniera începuturilor comediei românești de pe vremea lașilor lui Alecsandri. Să fie, oare, nevoie de asta pentru a obișnui publicul din zonă cu teatrul? Se pare că da. În orice caz, nu cred a fi real profit artistic pentru trupă, căci o asemenea tratare nu pune în valoare cetele calități ale unor înzestrați actori ca Andrei Popa, Ion Furnică, Larisa Andriuță, Aurica Țurcanu, Victor Celan.

Cu totul altfel s-a înfățișat a doua montare, dirijată de regizorul brăilean Mihai Lungeanu. Generos, textul lui Matei Vișniec derutează, poate, pe cei ce s-au grăbit să-i pună autorului o etichetă exclusivistă, încadrîndu-l numai în zona teatrului absurdului. **Țara lui Gufi** este un basm, cu un împărat care are o fată de măritat și fata nu vrea să se mărite, refuză pețitorii și-i aduce la disperare pe suverani și pe curteni. Da, dar cînd aflî că împărăția lui Gufi este cenușie și toată populația oarbă pentru că mai-marele le-a luat "culorile", că tristețea prințesei nu poate fi risipită de nici o glumă pentru că sufletele cenușii nu mai au "duh", că entuziasmul poate fi produs numai de

gogoșile aduse la chioșc și de sărbătoarea "tăierii porcilor", se deschid în basm sugestii de parabolă despre lumea contemporană. Bufonul, care vede, totuși, cu un ochi și Robderouă, tînărul crai care dăruiește prințesei vederea iar vieții lumină și culori firești, sînt, în tensiunea convenției dramatice, echivalente simbolice ale forțelor regeneratoare, cărora autorul le creează, cu fantezie poetică, nimb și ecou. Plesa are frumusețe de poem, subtilitate de spirit, măiestrie în compoziție și dacă n-a fost să fie jucată în premieră la Teatrul "Ion Creangă" cu ani în urmă, e cu atît mai salutară premiera ei mondială tot sub un petec de cer românesc, la Cahul.

Regizorul a lucrat cu siguranță și severitate, urmărind îndeosebi expresivitatea plastică a mișcării scenice. Cu mijloace simple, ingenios fructificate în decor și costume, compozițiile sînt grăitoare, dinamice, trădînd relația de supușenie oarbă a curtenilor față de Gufi (Andrei Mihai Popa). Momente remarcabile creează Sofia Gruscean-Cibotaru în rolul prințesei, care se strînge ca un melc în cochilia costumului fără contur și devine o emoționantă rază blondă cînd începe să vadă și să perceapă culorile. Efect sugerat simplu, prin surse de lumină de diferite nuanțe, care transformă spațiul amorf într-o feerie unde se văd stelele ca dintr-o navă, alunecînd pe cer într-o călătorie fantastică a bucuriei și luminii veșnice.

C. PARASCHIVESCU